

ПЕРЕДАЧА МАЙНА БЮДЖЕТНИМ УСТАНОВАМ І КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВАМ НА ПРАВІ УЗУФРУКТА

ЛІТРОВА СВІТЛАНА

19.03.2026



КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ

ВЕБІНАР ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ БЮДЖЕТНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ УСТАНОВ



ПЛАН ВЕБІНАРУ

І. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА УЗУФРУКТА

1. Передача майна в оперативне управління та господарське відання заборонена!
2. Хто приймає рішення про передачу й як оформлювати
3. Умови використання майна на праві узуфрукта й обмеження
4. Яке майно можна передати на праві узуфрукта: ОЗ, нематеріальні активи, інші НМА, запаси?
5. Чи потрібно оформлювати договір чи акт передачі для права узуфрукта?
6. Яке майно підлягає реєстрації в Держреєстрі на праві узуфрукта?
7. Чи варто вести окремо аналітичний облік майна на праві узуфрукта?
8. Які види ремонтних робіт слід погоджувати з органом управління?
9. Щорічна звітність про використання майна на праві узуфрукта

Передача майна в оперативне управління та господарське відання з 28.08.2025 заборонено

Унітарне комунальне підприємство

Комунальне некомерційне підприємство

Комунальне комерційне підприємство

Спільне комунальне підприємство

Зміна найменування на

Перетворення в

Нові форми ОПФ для комунальних товариств

Комунальне некомерційне товариство

Акціонерне товариство (100% акцій/збереження пропорцій участі ТГ)

Товариство з обмеженою відповідальністю (100% частка /збереження пропорцій участі ТГ)

Комунальне некомерційне товариство (зі збереженням пропорцій участі ТГ)

Стаття 60-2. Особливості діяльності унітарних комунальних підприємств

1. Комунальне унітарне підприємство створюється уповноваженим органом місцевого самоврядування у розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і належить до сфери його управління.

Комунальні унітарні підприємства створюються як комунальні комерційні підприємства або комунальні некомерційні підприємства. <...>

3. Майно комунального унітарного підприємства перебуває у комунальній власності і передається такому підприємству на праві узуфрукта комунального майна або на іншому речовому праві на чуже майно, передбаченому законом.

[Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні від 21.05.1997 № 280/97-ВР](#)

Передача майна в оперативне управління та господарське відання з 28.08.2025 заборонено

Стаття 11. Право господарського відання.

діє до 28.08.2028

1. Право господарського відання є речовим правом **суб'єкта підприємництва**, що володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим суб'єктом управління об'єктами державної власності, уповноваженим органом місцевого самоврядування), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника (уповноваженого суб'єкта управління об'єктами державної власності, уповноваженого органу місцевого самоврядування) у випадках, передбачених законом та установчими документами.

Закон № 4196

Стаття 12. Право оперативного управління

діє до 28.08.2028

1. Право оперативного управління є речовим правом суб'єкта господарювання, що володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим суб'єктом управління об'єктами державної власності, уповноваженим органом місцевого самоврядування) **для здійснення некомерційної господарської діяльності**, у межах, встановлених законом та власником майна (уповноваженим суб'єктом управління об'єктами державної власності, уповноваженим органом місцевого самоврядування).

Закон № 4196

Стаття 13. Особливості створення і діяльності юридичних осіб та державної реєстрації змін до відомостей про юридичних осіб діє з 28.08.2025

<...> 3. Закріплення (передача) майна за юридичними особами на праві господарського відання або на праві оперативного управління забороняється.

I. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА УЗУФРУКТА

Право узуфрукта – що це? Які особливості використання майна

Стаття 60⁻¹. Особливості користування комунальним майном

1. **Право особистого безоплатного володіння і користування комунальним майном** (узуфрукт комунального майна) є речовим правом на комунальне майно для узуфруктаріїв - органів місцевого самоврядування, комунальних організацій (установ, закладів), комунальних некомерційних товариств та інших юридичних осіб, **які не мають на меті одержання прибутку та єдиним учасником (засновником) яких є територіальна громада.**

Об'єкти права комунальної власності, що **не підлягають приватизації**, передаються у володіння та користування юридичній особі, **єдиним учасником (засновником) якої є територіальна громада, господарському товариству, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать територіальній громаді або іншій юридичній особі, єдиним учасником (засновником) якої є територіальна громада, на праві узуфрукта комунального майна.**

Умови використання майна, переданого на праві узуфрукта:

- цільове використання;
- утримання майна в належному стані;
- проведення поточного ремонту;:
- щорічне звітування про використання майна і витрати на його утримання;

Тільки після погодження з органом управління:

- проведення капітального ремонту;
- поліпшення майна без можливості вилучення таких поліпшень.

Заборонено:

- відчуження і продаж майна;
- безоплатна передаса майна, у т. ч. у довірчу власність або довірче управління;
- внесення до статутного капіталу юросіб;
- виділення його для спільної діяльності;
- інші дії, наслідком яких може бути його відчуження або зміна цільового призначення

Для якого майно діє право оперативного управління та господарського відання

До 27.08.2025

Бюджетним установам та комунальним некомерційним підприємствам (КНП) комунальне майно ОМС передавали на праві оперативного управління, а земельні ділянки надавали на праві постійного користування.

До 27.08.2025:

Комунальним комерційним підприємствам (КП) комунальне майно передавали на праві господарського відання, а земельні ділянки – на праві постійного користування.

З 28.08.2028:

Майно, що використовувалося **на праві господарського відання** і не внесене **до статутного капіталу** юрособи – правонаступника, та **майно**, що використовувалося **на праві оперативного управління - володіння та користування** таким майном здійснюються за правилами, встановленими для майна, переданого **на праві узуфрукта державного або комунального майна**.

З 28.08.2025

Бюджетним установам :

- комунальне майно надають на праві узуфрукта комунального майна;
- земельні ділянки – на праві постійного користування;

Комунальним некомерційним (КНП) і комунальним комерційним підприємствам:

- комунальне майно може:
 - 1) бути внесене до статутного капіталу;
 - 2) бути надане на праві узуфрукту комунального майна;
 - 3) надаватися в оренду;
- земельні ділянки: КНТ – постійне користування; ТОВ і АТ- оренда (ст. 121-1 Земельного кодексу).

Якщо немає рішення про передачу комунального майна на праві узуфрукта

Стаття 14. Особливості припинення підприємств у перехідний період

<...> У разі неприйняття уповноваженим суб'єктом управління об'єктами державної власності або уповноваженим органом місцевого самоврядування рішення про внесення майна, закріпленого за підприємством, єдиним учасником (засновником) якого є держава або територіальна громада (територіальні громади), **на праві господарського відання, до статутного капіталу** юридичної особи - правонаступника такого підприємства подальше володіння та користування таким майном здійснюються такою юридичною особою за правилами, встановленими для майна, переданого **на праві узуфрукта державного або комунального майна**.

У разі неприйняття уповноваженим суб'єктом управління об'єктами державної власності або уповноваженим органом місцевого самоврядування рішення про передання майна, закріпленого за підприємством, єдиним учасником (засновником) якого є держава або територіальна громада (територіальні громади), **на праві оперативного управління**, юридичній особі - правонаступнику такого підприємства **на праві узуфрукта державного або комунального майна володіння та користування таким майном** здійснюються такою юридичною особою за правилами, встановленими для майна, переданого **на праві узуфрукта державного або комунального майна**. <...> Закон № 4196

До статутного капіталу може вноситися та передаватися **на праві узуфрукту комунального майна** може вноситися лише комунальне майно, крім того, що не підлягає приватизації.

Хто приймає рішення про передачу комунального майна на праві узуфрукта

Виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються такі питання:

30) прийняття рішень щодо відчуження відповідно до закону комунального майна; затвердження місцевих програм приватизації, а також **переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації**; визначення доцільності, <...> ; вирішення питань про придбання в установленому законом порядку приватизованого майна, про **включення до об'єктів комунальної власності майна, відчуженого у процесі приватизації**, договір купівлі-продажу якого в установленому порядку розірвано або визнано недійсним, прийняття **рішення** про здійснення публічно-приватного партнерства щодо об'єктів комунальної власності, у тому числі на умовах концесії, **про передачу об'єктів права комунальної власності на праві узуфрукта комунального майна**, про створення, ліквідацію, реорганізацію та перепрофілювання юридичних осіб комунальної власності відповідної територіальної громади; <...>

31) прийняття рішень про передачу іншим органам **окремих повноважень щодо управління** майном, яке належить до комунальної власності відповідної територіальної громади, визначення меж цих повноважень та умов їх здійснення;

ч. 1 ст. 26 Закону про МС

Місьцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

ч. 2 ст. 2 Закону про МС

Суб'єкти управління державним, комунальним майном

Суб'єкт управління - орган державної влади/орган місцевого самоврядування, який здійснює управління державним / комунальним майном. *пп. 3 п. 1*

Порядок передачі державного та комунального майна на праві узуфрукта державного або комунального майна, здійснення контролю за використанням такого майна, затверджений постановою КМУ від 08.09.2025 № 1103

Суб'єкти управління комунальним майном:

територіальні громади (сіл, селищ, міст), які здійснюють це право **безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування** (місцеві ради, їх виконавчі органи), що діють в інтересах громади.

Закон про ЇС

1. Суб'єктами управління об'єктами державної власності є:

- КМУ;
- ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності;
- міністерства, інші органи виконавчої влади та державні колегіальні органи;
- **Фонд державного майна України;**
- органи, що забезпечують діяльність Президента України, ВРУ та КМУ
- **органи, які здійснюють управління держмайн timer відповідно до повноважень за окремими законами;**
- державні господарські об'єднання, державні холдингові компанії, інші державні господарські організації державне підприємство, установа, організація або господарське товариство, 100% акцій (часток) якого прямо або опосередковано належать державі;
- НАНУ, галузеві академії наук.

ст. 5 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 № 185-V

Кому надається майно на праві узуфрукта комунального майна

У
З
У
Ф
Р
У
К
Т
А
Р
І
Ї

Органи місцевого самоврядування

Комунальні організації (установи, заклади)

Комунальні некомерційні товариства

Інші юридичні особи, які не мають на меті одержання прибутку та єдиним учасником (засновником) яких є ТГ

Юридична особа, єдиним учасником (засновником) якої є ТГ, господарське товариство, у статутному капіталі якого **більше 50%** акцій (часток) належать ТГ або іншій юрособі, єдиним учасником (засновником) якої є ТГ

В усіх випадках, крім випадку коли узуфруктарієм виступає безпосередньо ОМС, **майно може бути передано на праві узуфрукту** лише, якщо вони **не включені до переліку об'єктів права комунальної власності, що не підлягають приватизації.**

абз. 2 ч. 1 ст. 60-1 Закону № 280

У разі неприйняття ОМС рішення про передання майна, закріпленого на праві оперативного управління, юридичній особі - правонаступнику підприємства на праві узуфрукта державного або комунального майна володіння та користування таким майном здійснюються такою юридичною особою за правилами, встановленими для майна, переданого на праві узуфрукта державного або комунального майна. <...>

ч. 9 ст. 14 Закону № 4196

Яке майно можна передати на праві узуфрукта: ОЗ, нематеріальні активи, інші НМА, запаси?

I. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА УЗУФРУКТА

Стаття 60⁻¹. Особливості користування комунальним майном

1. Право особистого безоплатного володіння і користування комунальним майном (**узуфрукт комунального майна**) є речовим правом на комунальне майно для узуфруктаріїв - **органів місцевого самоврядування, комунальних організацій** (установ, закладів), **комунальних некомерційних товариств** та інших юридичних осіб, які не мають на меті одержання прибутку та єдиним учасником (засновником) яких є територіальна громада.

Об'єкти права комунальної власності, що не підлягають приватизації, передаються у володіння та користування юридичній особі, єдиним учасником (засновником) якої є ТГ, господарському товариству, у статутному капіталі якого більше 50% акцій (часток) належать ТГ або іншій юридичній особі, єдиним учасником (засновником) якої є територіальна громада, на праві узуфрукта комунального майна.

2. Узуфрукт комунального майна встановлюється уповноваженим органом місцевого самоврядування **на будь-які види рухомого або нерухомого майна (крім земельних ділянок)**, що перебуває у власності територіальної громади, **строком на п'ять років або безстроково. <...>.**

+ Порядок 1103

Порядок передачі комунального майна на праві узуфрукта

1. Рішення приймає сільська, селищна, міська рада рада на пленар. засіданні

2. Рішення приймається у формі розпорядчого акта із зазначенням строку

3. Передача майна має бути оформлена документально

4. Протягом місяця з моменту прийняття рішення узуфруктарій має **провести держреєстрацію** права узуфрукта державного/комунального майна у вигляді **нерухомого майна**

5. Передане майно обліковується на балансі узуфруктарія.

6. Подання Звіту про використання майна – до 31 січня наступного року.

Загальна процедура надання майна на праві узуфрукта

1. Звернення до місцевої ради (суб'єкта управління) з пропозицією щодо передачі майна на праві узуфрукта

2. Місцева рада (суб'єкт управління) розглядає пропозицію заінтересованого суб'єкта у місячний строк

3. Прийняття рішення місцевою радою про встановлення права узуфрукта чи відмову

4. Передача майна на праві узуфрукта на підставі акту.

5. Узуфруктарій може звернутися до місцевої ради (суб'єкта управління) з пропозицією про дострокове припинення права узуфрукта

6. Контроль суб'єкта управління за використанням узуфруктарієм наданого майна на праві узуфрукта.

Порядок передачі державного та комунального майна на праві узуфрукта державного або комунального майна, здійснення контролю за використанням такого майна, затверджений постановою КМУ від 08.09.2025 № 1103

Які відомості про майно зазначають у рішенні про надання майна

У разі звернення заінтересованої сторони про надання майна на праці узуфрукта:

- засвідчені в установленому порядку копії балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів і звіту про дебіторську та кредиторську заборгованість за останній календарний рік та на останню звітну дату (для СГ);
- **характеристики об'єкта передачі:**
- **для нерухомого майна - місцезнаходження, загальна площа, інвентарна картка (за наявності), погодження ФДМУ на передачу нерухомого майна на праві узуфрукта (для держмайна);**
- **для рухомого майна - вид рухомого майна (для ТЗ - реєстраційний номер, марка, модель, тип кузова, номер двигуна, номер шасі, рік випуску та інші реєстраційні дані);**
- **техніко-економічне обґрунтування передачі майна з визначенням джерел фінансування видатків на його утримання (Методрекомендації № 1591)**
- відомості (кінцевий бенефіціарний власник та структура власності заінтересованого суб'єкта.

У рішенні про надання майна на праві узуфрукта:

- **для нерухомого майна - опис майна для його ідентифікації: найменування майна, його місцезнаходження, інвентарний номер, первісна та залишкова вартість на останню звітну дату, відомості про держреєстрацію речових прав на об'єкт нерухомого майна та інша інформація;**
- **для рухомого майна - опис майна (для ТЗ відомості про реєстраційний номер, марку, модель, тип кузова, номер двигуна, рік випуску), первісна та залишкова вартість (у разі доцільності); повне найменування та іденкод узуфруктарія;**
- **строк, на який встановлено право узуфрукта майна (5 років або безстроково);**
- **цільове призначення використання майна на праві узуфрукта державного/комунального майна;**
- **умови володіння і користування майном на праві узуфрукта майна (погодження і обмеження);**
- **підстави припинення права узуфрукта майна.**

Процедура оформлення та надання майна на праві узуфрукта комунального майна

1

Інціатива про встановлення узуфрукта

1. **Засновник:** місцева рада, **місцева держадміністрація**
2. **Заінтересована сторона:** майбутній узуфруктарій

2

Розгляд пропозиції про передачу майна на праві узуфрукта

Протягом місяця з моменту її надходження.
За результатами розгляду приймається одне з наступних рішень : **1) про встановлення права узуфрукта комунального майна; 2) про відмову.**

3

Прийняття рішення про передачу майна на праві узуфрукта

Рішення місцевої ради: сільської, селищної, міської ради (районні обласні ради, МДА не уповноважені Законом № 280).
Розпорядження голови МДА (майно спільної власності ТГ району/області, якщо їй делеговані такі повноваження - ?).

4

Інформування заінтересованої сторони про прийняття рішення

Протягом 5 робочих днів з дня прийняття рішення засобами системи електронної взаємодії, за відсутності технічної можливості — електронною поштою.

5

Передача майна узуфруктарію

На підставі **Акта приймання-передачі ОЗ, інших НМА**

Чи може МДА приймати рішення про встановлення узуфрукту?

Делеговані повноваження – це повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законом, а також повноваження органів місцевого самоврядування, які передаються **відповідним місцевим державним адміністраціям за рішенням районних, обласних рад.**

Право комунальної власності - право ТГ володіти, доцільно, економно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через ОМС.

абз. 14 і 15 ст. 1 Закону про МС

Районні і обласні ради можуть розглядати і вирішувати на пленарних засіданнях й інші питання, **віднесені до їх відання** цим та іншими законами.

ч. 2 ст. 43 Закону про ОМС

с узуфруктарія (абз. 2 п. 4 Порядку № 1103).

Районні, обласні ради делегують відповідним місцевим державним адміністраціям (МДА) повноваження з ч. 1 ст. 44 Закону про ОМС

Виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються такі питання:

31) прийняття рішень про передачу іншим органам **окремих** повноважень щодо управління майном, яке належить до комунальної власності відповідної територіальної громади, визначення меж цих повноважень та умов їх здійснення. ст. 26

Районні та обласні ради від імені ТГ сіл, селищ, міст здійснюють управління об'єктами спільної власності, що задовольняють спільні потреби територіальних громад. ч. 4 ст. 60 Закону про МС

Право особистого безоплатного володіння і користування комунальним майном (**узуфрукт**) є речовим правом на комунальне майно для узуфруктаріїв - ОМС, комунальних організацій (установ, закладів), КНТ та інших юросіб, які не мають на меті одержання прибутку та **єдиним учасником (засновником) яких є територіальна громада.**

ч. 1 ст 60-1 Закону про МС

Що означає «управління комунальним майном»?

30) прийняття рішень щодо відчуження відповідно до закону комунального майна; затвердження місцевих програм приватизації, а також переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації; визначення доцільності, порядку та умов приватизації об'єктів права комунальної власності; вирішення питань про придбання в установленому законом порядку приватизованого майна, про включення до об'єктів комунальної власності майна, відчуженого у процесі приватизації, договір купівлі-продажу якого в установленому порядку розірвано або визнано недійсним, прийняття рішення про здійснення публічно-приватного партнерства щодо об'єктів комунальної власності, у тому числі на умовах концесії, про передачу об'єктів права комунальної власності на праві узуфрукта комунального майна, про створення, ліквідацію, реорганізацію та перепрофілювання юридичних осіб комунальної власності відповідної територіальної громади. Ч. 1 ст. 26 Закону № 280

Окремі повноваження щодо управління комунальним майном відповідної територіальної громади можуть бути передані з визначенням визначення їх меж та умов їх здійснення.

Управління майном, що є у комунальній власності, здійснюють безпосередньо ТГ та утворені нею ОМС ч. 2 ст. 327 ЦКУ

Договір про співробітництво у частині створення комунальних установ, організацій, КНТ, господарських товариств повинен містити, зокрема:

<...> 5) обсяг коштів (майна), що інвестуються ОМС суб'єктами спіробітництва для фінансування (утримання) та забезпечення їх функціонування, а також строки їх внесення; <...>

8) порядок припинення діяльності комунальних установ, організацій, КНТ, господарських товариств, а також розподілу майна таких юридичних осіб.

ч. 2 ст. 13 Закону України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 № 1508-VII

Чи треба оформлювати договір узуфрукту та акт передачі майна?

У разі передачі майна на праві узуфрукта комунального майна **договір між сторонами правочину** (ОМС і узуфруктарієм).

Право узуфрукта комунального майна встановлюється за рішенням місцевої ради (суб'єкта управління).

Чи потрібно оформлювати акт приймання-передачі?

1. Передане комунальне майно зараховується на баланс узуфруктарія (абз. 2 п. 4 Порядку № 1103).

2. У рішенні про встановлення права узуфрукта зазначають для нерухомого і рухомого майна **первісну та залишкову вартість** (п. 8 Порядку № 1103).

3. З метою відображення операції з передачі майна на праві узуфрукту в бухобліку потрібен первинний документ.

Рішення місцевої ради (розпорядження МДА) **про встановлення права узуфрукта – це юридична підстава** (а не первинний документ).

Передачу майна на праві узуфрукта доцільно оформлювати **Актом приймання-передачі ОЗ** (наказ Мінфіну від 13.09.2016 № 818), де зазначають:

- **відомості про сторону, що передає і тієї, що приймає майно:**
 - кількісні показники;
 - вартісні показники (первісна авартість і знос);
 - відомості про рік випуску (побудови);
 - опис характеристик, у тому числі технічних;
- відомості про стан об'єкту передачі;
- які документи додаються (паспорт тощо).

Коли потрібно здійснювати держреєстрацію майна в Держреєстрі?

Стаття 92. Право постійного користування земельною ділянкою

<...> **2. Права постійного користування земельною ділянкою** із земель державної та комунальної власності **набувають:**

а) органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, що належать до державної та комунальної власності, **державні та комунальні некомерційні товариства** <...>.

Мін'юст:

Дані в Реєстрі прав повинні відповідати документам, на підставі яких проводилась реєстрація. Тому, навіть **якщо змінилося** прізвище чи **назва юрособи, право власності залишається чинним** без необхідності додаткових змін у реєстрі.

Немає вимоги для землекористувачів обов'язково проводити експертну грошову оцінку для цілей бухгалтерського обліку ч. 2 ст. 13 Закону України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV

1. Державній реєстрації прав підлягають:

<...> 2) **речові права на нерухоме майно, похідні від права власності:** право господарського відання; право оперативного управління; **право узуфрукту (з 28.08.2025)**

ст. 4 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 01.07.2004 № 1952-IV

Лист Мін'юсту від 09.10.2025 №146469/174462-9-25/8.4.1: державна реєстрація узуфрукта комунального майна проводиться у загальному порядку, визначеному ст. 18 Закону «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно» від 01.07.2004 № 1952-IV:

- прийняття документів та формування заяви у реєстрі;
- перевірка документів та реєстрів на наявність підстав для зупинення або відмови;
- ухвалення рішення про державну реєстрацію;
- надання документів заявнику.

Які речові права на майно потрібно реєструвати в Держреєстрі?

Оновлено Словник видів інших речових прав на нерухоме майно, похідних від права власності:

Передбачена можливість реєстрації нових видів інших речових прав, похідних від права власності (ІРП), а саме:

- **узуфрукт державного майна;**
- **узуфрукт комунального майна;**
- право відання державним майном;
- право довічного успадковуваного володіння земельною ділянкою;
- **право постійного володіння земельною ділянкою.**

Для реєстрації ІРП виду **«узуфрукт державного майна»** та **«узуфрукт комунального майна»**, крім інших стандартних атрибутів, для заповнення передбачено **новий атрибут «Дата прийняття рішення»** або **«Безстрокове»**.

Поле **«Безстрокове»** недоступне для заповнення, якщо внесено інформацію до поля **«Дата прийняття рішення»**, при цьому термін дії такого ІРП відраховуватиметься автоматично програмним забезпеченням Державного реєстру реєстрації речових прав на нерухоме майно (ДРРП) від дати, внесеної у поле **«Дата прийняття рішення»**. Після закінчення терміну дії такого ІРП запис буде припинено автоматично програмним забезпеченням ДРРП.

I. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА УЗУФРУКТА

Узуфрукт комунального і державного майна: умови користування

Стаття 60-1. Особливості користування комунальним майном

<...> 2. <...> Рішенням уповноваженого органу місцевого самоврядування, яким встановлений узуфрукт комунального майна, **можуть бути передбачені додаткові умови володіння і користування комунальним майном.**

3. Крім права володіння і користування комунальним майном, **узуфруктарію належить право отримання плодів, продукції і доходів від користування таким майном. Узуфруктарій за попередньою письмовою згодою** уповноваженого органу місцевого самоврядування **може покращувати майно**, щодо якого встановлений узуфрукт комунального майна, **без права на вилучення таких покращень.**

4. Узуфруктарій зобов'язаний використовувати комунальне майно згідно з цільовим призначенням, визначеним уповноваженим органом місцевого самоврядування, утримувати передане на праві узуфрукта комунальне майно в належному стані, **за власний рахунок проводити його поточний ремонт, а за попередньою письмовою згодою** уповноваженого органу місцевого самоврядування - **капітальний ремонт.**

Узуфруктарій також **несе витрати, пов'язані з утриманням, користуванням та обслуговуванням майна**, щодо якого встановлений узуфрукт комунального майна.

5. Узуфруктарій **не може відчужувати майно**, передане йому на праві узуфрукта комунального майна, **передавати його** у довірчу власність або довірче управління, **вносити його до статутного капіталу юридичних осіб, виділяти його для спільної діяльності**, а також не може вчиняти щодо такого майна інші дії, наслідком яких може бути його відчуження або зміна цільового призначення, крім випадку передання такого майна в оренду у порядку, встановленому законом.

Закон “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21.05.1997 № 280/97-ВР

Коли потрібно погоджувати ремонтні роботи з суб'єктом управління

Узуфруктарій зобов'язаний (ч. 4 ст. 60-1 Закону №280):

- використовувати майно за цільовим призначенням
- утримувати передане майно в належному стані
- за власний рахунок проводити його поточний ремонт
- нести витрати, пов'язані з утриманням, користуванням та обслуговуванням майна, щодо якого встановлений узуфрукт комунального майна.

Узуфруктарій може за попередньою згодою уповноваженого ОМС (ч. 3 і 4 ст. 60-1 Закону №280):

- проводити капітальний ремонт;
- покращувати майно, щодо якого встановлений узуфрукт комунального майна, без права на вилучення таких покращень.

Узуфруктарій не може (ч. 5 ст. 60-1 Закону № 280):

- відчужувати майно, передане йому на праві узуфрукта;
- передавати його у довірчу власність або довірче управління;
- вносити його до статутного капіталу юридичних осіб;
- виділяти його для спільної діяльності
- вчиняти щодо такого майна інші дії, наслідком яких може бути його відчуження або зміна цільового призначення, крім випадку передання такого майна в оренду у порядку, встановленому законом.

Узуфрукт комунального майна припиняється у разі (ч. 7 ст. 60-1 Закону № 280):

- 1) його ліквідації;
- 2) загибелі або припинення існування майна, щодо якого встановлений узуфрукт;
- 3) закінчення строку, на який було встановлено узуфрукта;
- 4) погіршення стану майна, щодо якого встановлено узуфрукт, внаслідок чого воно стає непридатним для використання за призначенням.

Рішення місцевих рад про встановлення права узуфрукта на майно

1. **Передати безоплатно <...> ліцею для здійснення статутної діяльності (далі -Узуфруктарій) на праві узуфрукту комунального майна, нерухоме майно територіальної громади (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна - ██████████) за адресою: ██████████, а саме: будівлю котельні площею 346,8 кв.м.**
2. <...> ліцею забезпечити бухгалтерський облік, належне утримання, охорону та збереження майна, зазначеного в пункті 1 цього рішення.
3. Установити узуфрукт комунального майна на майно, зазначене в пункті 1 цього рішення, безстроково.
4. Визначити **цільове призначення для майна**, вказаного у пункті 1 цього рішення – для забезпечення діяльності <...> ліцею згідно Статуту.
5. Встановити для Узуфруктарія наступні особливості користування майном, зазначеним у пункті 1 цього рішення, переданим на праві узуфрукта комунального майна:
 - 5.1. Узуфруктарій зобов'язаний **використовувати майно**, зазначене у пункті 1 цього рішення, **згідно з цільовим призначенням, утримувати його в належному стані.**
 - 5.2. Узуфруктарій **несе витрати, пов'язані з утриманням, користуванням та обслуговуванням майна**, зазначеного у пункті 1 цього рішення.
 - 5.3. Узуфруктарій не може відчужувати майно, зазначене у пункті 1 цього рішення.
6. Доручити міському голові <...> та <...> ліцею підписати **договір узуфрукту** та акт приймання-передачі.

Це рішення сесії міської ради. Недотримано вимог п. 8 Порядку № 1103: відсутній опис майна, **первісна та залишкова вартість** на останню звітну дату, інша інформація, необхідність зазначення якої визначає суб'єкт управління (капоемонт, поліпшення, порядок погодження?) **+ відсутній ЄРДПОУ**

Що потрібно обов'язково зазначити в рішенні про встановлення узуфрукта

8. У рішенні суб'єкта управління про встановлення права узуфрукта державного/комунального майна зазначається:

- **для нерухомого майна** - опис майна, достатній для його ідентифікації, зокрема найменування майна, його місцезнаходження, інвентарний номер, первісна та залишкова вартість на останню звітну дату, відомості про державну реєстрацію речових прав на відповідний об'єкт нерухомого майна та інша інформація, необхідність зазначення якої визначає суб'єкт управління;
- **для рухомого майна** - опис майна (для транспортних засобів також відомості про реєстраційний номер, марку, модель, тип кузова, номер двигуна, рік випуску), первісна та залишкова вартість (у разі доцільності);
- **повне найменування та ідентифікаційний код узуфруктарія;**
- **строк, на який встановлено право узуфрукта державного/комунального майна** (п'ять років або безстроково);
- **цільове призначення** використання майна на праві узуфрукта державного/комунального майна;
- **умови володіння і користування** майном на праві узуфрукта державного/комунального майна;
- **підстави припинення права узуфрукта державного/комунального майна**, встановлені законом.

У рішенні про відмову у встановленні права узуфрукта державного/комунального майна зазначаються підстави відмови. *Порядок № 1103*

II. ПЕРЕДАЧА МАЙНА У РІЗНИХ СИТУАЦІЯХ: ЩО ВРАХУВАТИ?

Щорічна звітність про використання майна на праві узуфрукта?

Порядок передачі державного та комунального майна на праві узуфрукта державного або комунального майна, здійснення контролю за використанням такого майна, затверджений постановою КМУ від 08.09.2025 № 1103:

<...> 14. Звіт про використання майна складається узуфруктарієм станом на 31 грудня звітного року та подається до 31 січня року, наступного за звітним роком, суб'єкту управління у письмовій формі.

15. Контроль за використанням узуфруктарієм майна здійснюється шляхом проведення аналізу звіту про використання майна.

16. **У разі виявлення за результатами здійснення контролю погіршення стану майна суб'єкт управління може прийняти рішення про припинення права узуфрукта майна узуфруктарія, відшкодування збитків за втрачене майно або визначити заходи, які повинен вжити узуфруктарій з метою ефективного використання такого майна. У разі невжиття або неналежного вжиття узуфруктарієм - рішення про припинення права узуфрукта державного/комунального майна узуфруктарія.**

Щорічний звіт про використання майна узуфруктарієм за формою з додатку до Порядку № 1103 з відомостями про:

- технічний стан (з посиланням на акт огляду);
- поточний, капітальний ремонт, інші...;
- витрати, пов'язані з користуванням майном;
- опис для підтвердження факту цільового використання;
- інформацію про виявлені пошкодження, знищення майна чи інші події, що вплинули на стан майна (за наявності).

До звіту додаються **інвентарні картки та документи**, які підтверджують витрати узуфруктарія, зокрема: **відомості щодо податків на нерухомість, комунальних платежів, витрат на проведення ремонту та обслуговування, страхових внесків, витрат на амортизацію та інших операційних витрат.**

ПЛАН ВЕБІНАРУ

II. ПЕРЕДАЧА МАЙНА У РІЗНИХ СИТУАЦІЯ: ЩО ВРАХУВАТИ?

1. За рішенням органу управління майно передається від однієї бюджетної установи до іншої.
2. Безоплатна передача майна між різними суб'єктами управління
3. Міська рада забирає майно в однієї установи і передає іншій
4. Отримані запаси від головного розпорядника: це оперативне право чи узуфрукт?
5. За якою вартістю передавати та оприбутковувати майно на праві узуфрукта
6. Як обліковувати безоплатні надходження від інших юросіб?
7. А як бути, якщо це гуманітарна допомога?
8. Чи може бути частина майна на праві оперативного управління, а частина – на праві узуфрукта?

Суб'єкт управління комунальним майном # головний розпорядник

Суб'єкт управління - орган державної влади/орган місцевого самоврядування, який здійснює управління державним / комунальним майном.

пп. 3 п. 1 Порядку № 1103

Суб'єкти управління комунальним майном:

територіальні громади (сіл, селищ, міст), які здійснюють це право безпосередньо або **через утворені ними органи місцевого самоврядування** (місцеві ради, їх виконавчі органи), що діють в інтересах громади.

Закон про МС

Орган управління: до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать: власні (самоврядні) повноваження управління **в межах, визначених радою, майном**, що належить до комунальної власності відповідних територіальних громад *пп. 1 п. «а» ст. 29*

Головні розпорядники бюджетних коштів - бюджетні установи в особі їх керівників, які відповідно до [статті 22](#) цього Кодексу отримують **повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень**. 18 ч. 1 ст. 2 БКУ

Внутрішньовідомча передача – що це?

Бюджетна установа отримує будівлю від міської ради, яка є її засновником - ?

Передача майна в межах одного місцевого бюджету між різними головними розпорядниками – ?

Мінфін у листі від 05.01.2018 № 35200-02-2/609:

«операції з передачі МНМА між бюджетними установами, які підпорядковані різним органам управління майном та/або які утримуються за рахунок різних бюджетів, не є внутрішньовідомчою передачею майна».

ДКСУ у листі від 23.11.2023 р. № 15-12-12/21967

«У разі отримання майна в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної (комунальної) власності, такі операції відображаються як операції з внутрішнього переміщення».

Передача майна на праві узуфрукта в межах одного бюджету

Лист Мінфіну від 24.09.2025 р. N 41010-07-10/27291
Відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій щодо комунального майна, переданого на праві узуфрукта здійснюється з урахуванням сутності таких операцій на підставі належним чином оформлених первинних документів відповідно до вимог МСФЗ, НП(С)БО, [НП\(С\)БОДС](#) та інших НПА з бухгалтерського обліку з дотриманням законодавства про право узуфрукта.

Мінфін у листі від 05.01.2018 № 35200-02-2/609:
«операції з передачі МНМА між бюджетними установами, які підпорядковані різним органам управління майном та/або які утримуються за рахунок різних бюджетів, не є внутрівідомчою передачею майна».

ДКСУ у листі від 23.11.2023 р. № 15-12-12/21967
«У разі отримання майна в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної (комунальної) власності, такі операції відображаються як операції з внутрішнього переміщення».

1. Після передачі майна на праві узуфрукту – на підставі рішення про встановлення права узуфрукта та первинного документу (акту прийняття-передачі визначається сутність операції для бухгалтерського обліку

2. Для відображення в бухобліку операції з прийняття-передачі має значення, хто є головним розпорядником і хто подає консолідовану звітність.

3. Внутрішньогрупові операції - операції між контролюючим та контрольованими суб'єктами державного сектору або між контрольованими суб'єктами державного сектору в межах однієї групи.

При складанні консолідованої фінансової звітності підлягають виключенню: сальдо та операції між суб'єктами державного сектору в межах групи та отримані в результаті нереалізовані доходи; *НП(С)БОДС 102*

Міська рада передає генератор бюджетній установі

Відповідно до статей 25, 26, 60, 60⁻¹ Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб», постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2025 № 1103 «Про затвердження [Порядку передачі державного та комунального майна на праві узуфрукта державного або комунального майна, здійснення контролю за використанням такого майна](#)», <...> селищна рада
ВІРШИЛА

- «1. Передати на праві узуфрукту комунального майна **на баланс відділу освіти <...> селищної ради з балансу виконавчого комітету <...> селищної ради бензиновий генератор GENERGI Stelvio-S 181 (W Profi Benzin Stromerzeuger-50L Tank 22.5 kVA. 18000W auf 400V. 3x6000W auf 230V-E-Start), первинною** вартістю 200 тис. грн.
2. Установити **узуфрукт комунального майна** на майно, зазначене в пункті 1 рішення, **безстроково**.
3. Доручити виконавчому комітету <...> селищної ради утворити комісію з приймання-передачі майна, згідно з додатком.
4. Комісії з приймання-передачі майна оформити передачу відповідно до чинного законодавства України.
5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію селищної ради з питань комунальної власності, житлово-комунального господарства, енергозбереження та транспорту.

Це рішення сесії міської ради. Недотримано вимог п. 8 Порядку № 1103: відсутній опис майна, **первісна та залишкова вартість** на останню звітну дату, інша інформація, необхідність зазначення якої визначає суб'єкт управління (**капремонт, поліпшення, порядок погодження?**) + відсутній ЄРДПОУ

Передача майна на праві узуфрукта від однієї установи іншій

«1. Вилучити із оперативного управління <...> закладу загальної середньої освіти I-II ступенів <...> нежитлові будівлі та споруди за адресою: **Львівська область, Стрийський район, с.Горішне**, а саме: будинок школи, шкільна кладова, загорожа штахетна, шкільна майстерня, загорожа металева, уборна шкільна, опалювальна, сарай шкільний, передані згідно рішення Виконавчого комітету <...> міської ради <...> №141 від 25 лютого 2021 року.

2. Передати безоплатно <...> опорному закладу загальної середньої освіти **I-III ступенів №5** (далі - Узуфруктарію) на праві узуфрукта комунального майна **матеріальні цінності, документацію, рухоме і нерухоме майно** <...> закладу загальної середньої освіти I-II ступенів <...>, **зокрема** нежитлові будівлі та споруди за адресою: **Львівська область, Стрийський район, с.Горішне, вул.Шевчен**, що складаються з:

будинок школи (інвентарний номер 310028);
шкільна кладова (інвентарний номер 330024);
загорожа штахетна (інвентарний номер 330023);
шкільна майстерня (інвентарний номер 330025);
загорожа металева (інвентарний номер 330026);
уборна шкільна (інвентарний номер 330027);
опалювальна (інвентарний номер 330029);
сарай шкільний (інвентарний номер 330028).

3. Відділу освіти <...> та <...> опорному закладу загальної середньої освіти <...> скласти акт приймання – передачі майна, зазначеного в пункті 2 цього рішення.

• **Це рішення сесії міської ради. Недотримано вимог п. 8 Порядку № 1103: відсутній опис майна, первісна та залишкова вартість на останню звітну дату, інша інформація, необхідність зазначення якої визначає суб'єкт управління (капремонт, поліпшення, порядок погодження?) + відсутній ЄРДПОУ**



Отримані запаси від головного розпорядника: це оперативне право чи узуфрукт?

Стаття 60⁻¹. Особливості користування комунальним майном

1. Право особистого безоплатного володіння і користування комунальним майном (**узуфрукт комунального майна**) є речовим правом на комунальне майно для узуфруктаріїв - **органів місцевого самоврядування, комунальних організацій** (установ, закладів), **комунальних некомерційних товариств** та інших юридичних осіб, які не мають на меті одержання прибутку та єдиним учасником (засновником) яких є територіальна громада. <...>

2. Узуфрукт комунального майна встановлюється уповноваженим органом місцевого самоврядування на будь-які види рухомого або нерухомого майна (**крім земельних ділянок**), що перебуває у власності територіальної громади, строком на п'ять років або безстроково.

Чому запаси не можуть бути передані на праві узуфрукта комунального майна?

1. Запаси - це активи, які:

- утримуються для подальшого продажу, безоплатного розподілу передачі за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі звичайної діяльності суб'єкта державного сектору для подальшого споживання;
- перебувають у формі сировини чи допоміжних матеріалів для використання у виробництві продукції, при виконанні робіт, наданні послуг або для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб суб'єкта державного сектору;

2. Запаси не утримуються і не призначені для тривалого користування – вони призначені для споживання і задоволення потреб

II. ПЕРЕДАЧА МАЙНА У РІЗНИХ СИТУАЦІЯХ: ЩО ВРАХУВАТИ?

За якою вартістю оприбутковувати майно, передане на праві узуфрукта?

У рішенні суб'єкта управління про встановлення права узуфрукта державного/комунального майна зазначається (п. 8 Порядку № 1103):

- **для нерухомого майна** - первісна та залишкова вартість на останню звітну дату;
- **для рухомого майна** - первісна та залишкова вартість (у разі доцільності).

НП(С)БОДС 121 «Основні засоби»:

Первісна вартість основних засобів, отриманих безоплатно від суб'єктів державного сектору, дорівнює первісній (переоціненій) вартості основних засобів суб'єкта державного сектору, що їх передав, з урахуванням витрат, передбачених [пунктом 5](#) цього розділу, з наведенням нарахованої суми зносу.

У разі якщо відсутня достовірна інформація щодо первісної вартості основних засобів, первісна вартість визначається на рівні справедливої вартості на дату отримання, оцінка якої проводиться відповідно до законодавства. п. 8 розд. II

п. 1.12-1.14 Типової кореспонденції, п. 1.32 – списання, п. 2.6 - запаси (капівестиції 1.15-1.17)

II. ПЕРЕДАЧА МАЙНА У РІЗНИХ СИТУАЦІЯХ: ЩО ВРАХУВАТИ?

Як обліковувати безоплатні надходження від інших юросіб?

Порядок оформлення та обліку не змінився і залежить від виду благодійності.

Бухгалтерські проведення визначені Типовою кореспонденцією.

НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» (розділ II):

Первісною вартістю основних засобів, отриманих безоплатно від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору), є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених [пунктом 5](#) цього розділу.

Первісною вартістю основних засобів, отриманих безоплатно від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору), **може бути вартість, щодо якої є достовірна інформація, зокрема згідно з відповідними первинними документами**, з урахуванням витрат, передбачених [пунктом 5](#) цього розділу. 7 розд. II

П.1.11 Типової кореспонденції (п.1.21 – нарахований знос)

II. ПЕРЕДАЧА
МАЙНА У
РІЗНИХ
СИТУАЦІЯХ: ЩО
ВРАХУВАТИ?

А якщо це благодійність чи гуманітарка?

Безоплатне передання благодійником коштів, іншого майна, майнових прав **у власність бенефіціарів** для досягнення певних, наперед обумовлених цілей благодійної діяльності є **благодійною пожертвою** (тобто благодійною допомогою).

ч. 1 ст. 6 Закону про благодійність

Благодійні внески, гранти та дарунки належать до **першої підгрупи другої групи власних надходжень** бюджетних установ, які отримуються додатково до коштів загального фонду

Ст. 13 БКУ

1. Порядок оформлення та обліку благодійної допомоги у вигляді безоплатно отриманих коштів і майна не змінився

2. Право узуфрута комунального (державного майна встановлюється лише на рухоме і нерухоме майно, що належить територіальній громаді (державі – через уповноваженого суб'єкта управління)

**II. ПЕРЕДАЧА
МАЙНА У
РІЗНИХ
СИТУАЦІЯХ: ЩО
ВРАХУВАТИ?**

Чи може бути частина майна на праві оперативного управління, а частина – на праві узуфрукта?

1. Майно, надане бюджетній установі до **25.08.2025** продовжує використовуватися на праві оперативного управління – доки місцева рада (уповноважений суб'єкт управління) не прийме рішення про його передачу бюджетній установі для користування на праві узуфрукта комунального (державного) майна – до **28.08.2028**.

2. З **28.08.2028** якщо таке рішення місцевою радою (уповноваженим суб'єктом управління) не прийняте, таке майно продовжує використовуватися за правилами, встановленими для майна наданого на праві узуфрукта комунального (державного) майна.

3. З **28.08.2025** комунальне (державне) майно надається лише на праві узуфрукта комунального (державного) майна.

ВИСНОВКИ:

1. Протягом перехідного періоду (до 28.08.2028) *поряд існує і право оперативного управління, і право узуфрукта.*

2. Для майна, наданого на праві узуфрукта варто запровадити аналітику для накопичення відомостей з метою заповнення Звіту.

II. ПЕРЕДАЧА МАЙНА У РІЗНИХ СИТУАЦІЯХ: ЩО ВРАХУВАТИ?

ПЛАН ВЕБІНАРУ

ІІІ. ПЕРЕДАЧА МАЙНА ВІД ЗАСНОВНИКА КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВАМ

1. Чи треба вносити зміни до статуту КНП, якщо передається майно на праві узуфрукту?
2. Чи може в Статуті КНП бути одночасно право оперативного управління та право узуфрукта
3. Приєднання одного КНП до іншого: як передати майно?
4. Чи можна в Статут КНП внести майно, яке передається на праві узуфрукта?
5. Міська рада передає котельню комунальному підприємству: господарське відання, оренда, узуфрукт?
6. Як передати майно від одного комунальному підприємству іншому?
7. Чи може комунальне підприємство передати майно військовій адміністрації і на якому праві?
8. Чи може місцева рада передати КП майно, якого в неї немає на балансі?
9. Чи можна вносити до статуту КП дитячі та спортивні майданчики та рухомі транспортні засоби?

Майно може вноситися до статутного капіталу чи передаватися на праві uzuфрукту.

Стаття 17 Закону № 4196 (п. 8):

Якщо на день прийняття рішення про перетворення за підприємством, єдиним учасником (засновником) якого є держава або територіальна громада (територіальні громади), закріплено майно на праві господарського відання або на праві оперативного управління, уповноважений суб'єкт управління об'єктами державної власності або уповноважений орган місцевого самоврядування на основі результатів інвентаризації майна підприємства приймає рішення:

про внесення майна, закріпленого на праві господарського відання, до статутного капіталу юридичної особи - правонаступника такого підприємства, крім майна, що не підлягає приватизації;

про передачу майна, закріпленого на праві господарського відання, що не підлягає приватизації, та майна, закріпленого на праві оперативного управління, юридичній особі - правонаступнику такого підприємства **на праві uzuфрукта державного або комунального майна.**

До статутного капіталу юридичної особи, створеної шляхом перетворення підприємства, єдиним учасником (засновником) якого є держава або територіальна громада (територіальні громади), не може бути внесене речове право на державне або комунальне майно (в тому числі uzuфрукт державного або комунального майна), крім випадків, передбачених законом.

ІІІ. ПЕРЕДАЧА МАЙНА ВІД ЗАСНОВНИКА КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВАМ

Чи правомірно в Статуті КНП закріплювати право узуфрукта?

Чи можна в статут комунального некомерційного підприємства внести право узуфрукту? Чи правомірно у статуті право на оперативне управління та право узуфрукту (два права поряд)?

В статут КНП **варто** внести зміни, які передбачають можливість підприємства отримувати комунальне майно в користування на праві узуфрукта.

Проте статтею 12 Закону України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» від 09.01.2025 р. № 4196-ІХ дозволяє користуватися майном, наданим на праві **оперативного управління протягом перехідного періоду тобто до 28.08.2028.**

Таким чином, КНП має право (до зміни ОПФ на КНТ):

- **користуватися майном, переданим до 25.08.2025, на праві оперативного управління до 25.08.2028;**
- **отримувати від засновника у користування об'єкти рухомого і нерухомого майна на праві узуфрукта комунального майна з 25.08.2025. .**

Отже, в Статуті КНП наразі можуть міститися положення як про оперативне управління, так і про узуфрукт комунального майна. А також варто передбачити і можливість КНП отримувати комунальне майно в оренду.

ІІІ. ПЕРЕДАЧА МАЙНА ВІД ЗАСНОВНИКА КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВАМ

Приєднання одного КНП до іншого і внесення майна

*Приєднання одного КНП до іншого:
як передати майно?*

1. Якщо це один засновник, то при прийнятті рішення про реорганізацію КПН шляхом приєднання приймається рішення про передачу нерухомого і рухомого майна на праві узуфрукта комунального майна.

2. Варто оформити окреме рішення про встановлення права узуфрукта комунального майна з зазначенням усіх необхідних відомостей щодо такого майна, включаючи його опис, стан, первісну і залишкову вартість та встановити умови використання такого майна.

3. Передавальний акт та Акт приймання-передачі теж оформлюються.

Чи можна в Статут КНП внести майно, яке передається на праві узуфрукта?

Майно, що використовувалося **на праві господарського відання** і не внесене **до статутного капіталу** юрособи – правонаступника, та **майно**, що використовувалося **на праві оперативного управління** - володіння та користування таким майном здійснюються за правилами, встановленими для майна, переданого **на праві узуфрукта державного або комунального майна**.

Або внести в Статутний капітал або передати на праві узуфрукта – якщо не підлягає приватизації.

Чи може сільська рада передати частину комунального майна на праві узуфрукту КНП, засновником якої Управління обласної ради на частці спільної власності?

ТГ не може бути єдиним засновником КНП, засновником якого є обласна рада. Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» не передбачені ТГ областей, а лише територіальні громади села, селища, міста.

Суб'єкти управління мають повноваженнями щодо **передачі на праві узуфрукту** комунального майна лише тим юрособам, єдиним учасником (засновником) яких є відповідна ТГ.

Передача майна комунальному підприємству

Міська рада передає котельню комунальному підприємству: господарське відання, оренда, узуфрукт?

Варіант 1 – поповнення статутного капіталу:

- 1) прийняття рішення про збільшення статутного капіталу КП;
- 2) внесення змін до Статуту КП – в частині збільшення Статутного капіталу;
- 3) держреєстрація змін до Статуту КП.

Варіант 2 - передача майна на праві узуфрукта комунального майна (якщо єдиним засновником КП є територіальна громада чи 50% належать ТГ):

- 1) прийняття рішення про передачу майна КП на праві узуфрукта комунального майна;
- 2) внесення змін до Статуту КП – в частині закріплення права узуфрукта;
- 3) держреєстрація змін до Статуту КП.

Як передати майно від одного комунальному підприємству іншому?

1. Визначати, як буде передаватися нерухоме і рухоме майно:

- як внесок до Статутного капіталу чи
- в користування на праві узуфрукта комунального майна.

2. За рішенням місцевої ради вилучити комунальне майно з користування (на праві господарського відання, якщо це КП).

3. Передати майно іншому КП залежно від мети і призначення:

- як внесок до статутного капіталу: рішення місцевої ради про збільшення Статутного капіталу, внесення змін до Статуту і держреєстрація реєстрація змін;
- в користування на праві узуфрукту.

Передача комунального майна на праві узуфрукта

Чи може комунальне підприємство передати майно військовій адміністрації і на якому праві?

З 28 серпня 2025 року, відповідно до ч. 3 ст. 13 Закону № 4196, закріплення (передача) майна за юридичними особами **на праві господарського відання або на праві оперативного управління забороняється.**

Узуфрукт комунального майна - право особистого безоплатного володіння і користування комунальним майном є речовим правом на комунальне майно для узуфруктаріїв: **ОМС, комунальних організацій (установ, закладів), КНП та інших юросіб, які не мають на меті одержання прибутку та єдиним засновником яких є ТГ.**

Військова адміністрація населеного пункту є тимчасовим державним органом, тому **не може бути узуфруктарієм комунального майна (можлива лише оренда).**

Ми може місцева рада передати КП майно на праві узуфрукта, якого в неї немає на балансі?

1. Право володіння, користування та розпорядження майном належить власнику майна - без оформленого права комунальної власності така передача неможлива.

2. У Держреєстрі речових прав на нерухоме майно спершу слід зареєструвати право власності і лише після цього можлива реєстрація інших речових прав.

3. Для передачі майна КП:

— спершу місцева рада реєструє право власності на комунальне майно

— реєстрація права в Держреєстрі є підставою для взяття на баланс такого майна;

— після цього може прийматися рішення про передачу майна КП на праві узуфрукта з зазначенням усієї необхідної інформації у рішенні;

— за потреби вносяться зміни до Статуту (щодо права узуфрукта) і вони підлягають держреєстрації;

— оформлюється акт приймання-передачі майна.

Рішення місцевих рад про встановлення права узуфрукта на майно

« 1. Передати з балансу Виконавчого комітету <...> міської ради на праві узуфрукта комунального майна Міському комунальному підприємству <...> ЄДРПОУ 12345678 **нерухоме майно** комунальної власності [REDACTED] територіальної громади (номер запису про право власності [REDACTED]), розташоване за адресою: [REDACTED]:

гараж (інвентарний номер 1013100053, **первісною балансовою вартістю 60 000,00 грн, залишковою балансовою вартістю 60 000,00 грн;**

Визначити, що право узуфрукта комунального майна, визначеного у пункті 1 цього рішення (далі – Майно) Міському комунальному підприємству «<...>» – узуфруктарій встановлюється безстроково. <...>

2. Встановити умови володіння і користування Майном на праві узуфрукта комунального майна: узуфруктарій має право **самостійно управляти** Майном, в тому числі використовувати в цілях своєї господарської діяльності відповідно до умов, визначених цим рішенням;

узуфруктарій **може покращувати Майно без права на вилучення таких покращень;**

узуфруктарій зобов'язаний використовувати Майно, згідно з цільовим призначенням, утримувати відповідне майно в належному стані та не допускати погіршення стану, за власний рахунок проводити поточний ремонт та нести інші витрати, пов'язані з утриманням, користуванням та обслуговуванням майна;

узуфруктарію, крім обмежень, встановлених частиною п'ятою статті 60¹ Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», **забороняється здавати в оренду Майно**, а також надавати його в **оперативний або фінансовий лізинг, концесію чи інше користування**, передавати речові права на Майно, передавати його у заставу, в управління та вчиняти будь-які дії, що пов'язані із зміною цільового призначення.

Рішення місцевих рад про встановлення права узурфрукта на майно

«1. Передати безоплатно з балансу <...> міської ради, на праві узурфрукту комунального майна, комунальному підприємству «<...> », код ЄДРПОУ 12345678 (далі – Узурфруктарій), **безстроково, для використання у господарській діяльності згідно з видами діяльності, передбаченими статутом Узурфруктарія, рухоме майно**, а саме: спеціальний вантажний самоскид [REDACTED] [REDACTED] а, з наступними характеристиками:

реєстраційний номер : [REDACTED]

модель, марка : [REDACTED];

тип кузова : самоскид зі змінним обладнанням снігоочисник [REDACTED];

номер двигуна : [REDACTED];

рік випуску : 2025;

серійний номер (ідентифікаційний номер транспортного засобу): [REDACTED];

номер шасі (кузова, рами): [REDACTED];

колір: білий;

первісна вартість: [REDACTED] гривень ([REDACTED] мільйонів [REDACTED] тисяч [REDACTED]).

2. Затвердити умови володіння і користування майном на праві узурфрукту комунального майна:»

???

Рішення виконавчого комітету міської ради (з підписом голови міської ради) – це рішення мало прийматися на пленарному засіданні міської ради.

Чи можна вносити до СК дитячі та спортивні майданчики та ТЗ

Запитання 1:

КП отримує кошти як різницю в тарифах і витратило їх на купівлю дитячого майданчика.

Чи вносити дит. майданчик у статутний капітал?

Це нецільове використання бюджетних коштів.

Запитання 2:

Міська рада дає кошти для закупівлі дитячого майданчика чи передає майно

Брати на облік як ОЗ і чи відобразити у статутному капіталу?

Запитання 3

Чи є дитячий майданчик (він дорогий) об'єктом, який вноситься в статутний капітал?

Запитання 4.

Міська рада дала дозвіл на придбання в кредит сміттєвоза і надала кошти на сплату першого внеску за кредитом.

Чи додавати вартість сміттєвоза до статутного капіталу, якщо кредит ще не виплачений, а сміттєвоз зареєстрований?

Запитання 5.

Міська рада дає кошти, КП укладає договір на капремонт тротуарної доріжки (Благоустрій?) або прокладає нову доріжку, купує лавочки.

Беремо на облік і збільшуємо статутний капітал: і на вартість капремонту чи тільки на вартість нової доріжки?

- 1. Рішення про внесення (збільшення) Статутного капіталу приймає засновник (місцева рада).**
- 2. Майно, що вноситься до Статутного капіталу, підлягає обов'язковій незалежній експертній оцінці.**
- 3. Внести до Статутного капіталу можна лише: майно, що має індивідуальні ознаки.**
- 4. Формуємо Статутний капітал на підставі рішення місцевої ради: Дт 46 «Неоплачений капітал» Кт 40**
Внесені грошові кошти до СК: Дт 311 Кт 46, Внесенне майно до Статутного капіталу Дт 104,... Кт 46.
- 5. Подальший облік внесених до Статутного капіталу коштів і майна – за загальними правилами.**



**ДЯКУЄМО ЗА
УВАГУ!**

Компанія

Комплексні бюджетні системи

Електронна адреса

webinar@kbs.net.ua

Сайт

kbs.net.ua



**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**